

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécselt házhoz küldve: egy évre 5 ft., fél évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Széchenyi-utca.)

Hirdetések ára:

Egy öt hasabos petit sor egyszeri megjelenéséért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szerért 4 kr. üzenendő. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj üzenendő. A nyilváltó 1 petit sora 10 kr. A hirdelési díj előre üzenendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városbáz épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden pósthivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:

János-utca 8-ik szám.

SLÁBY FERENCZ.

A köztisztelet- s szeretetben álló derek nagyprépost vasárnap ünneplő ötven éves áldozásának jubileumát. Ötven éve viseli megdöntött fején a szentelt olajat, a melylyel az ur szolgájává avatott föl.

A magas mennybeli gondviselés kedvesebb ajándékot nem nyújthat a mulandó embernek, mint mikor lelki és testi épségben hosszú életet ad neki, melynek folyamán szellemének gazdag kincseivel, szívének kifogyhatatlan jóságával az emberiség áldásává válik. A mi kedves, jó, derek nagyprépostunk Isten kegyelméből ilyen kort ért el, a ki pedig az Ur bugyó és hu szolgálatában vállalt nem csak éveket, hanem éveit gazdag erkölcsi díszszel, fényvel és érdemekkel tetézte, mint ő: az méltó helyet foglal el jelesünk között s disze maradványok és fenyesége azon osztálynak, melynek jelenéit viseli.

A személye iránti őszinte ragaszkodás, a legbensőbb tisztelet és szeretet hatja át szíveinket s nem az ily ünnepélyes alkalmakkor hangzatosn szokott üdvözlő szavakban nyilatkozik hódolatunk, hanem szívünk mélyében fogamzott ihletett szavakban, melyeket csakis a közvetlen rokonszenv idézhet elő, a kebel önkéntes öröme szül.

Most, midőn az örömtől áthatott szív hangjai szólalnak meg s lelkesülve ünnepeink: megtiszteljük az ünnepeltben tisztas állását, melyet nem a születés, hanem a tehetség, tevékeny munka s kitartó szorgalom által nyert el: kifejezzük tiszteletünket, szeretetünket s nagyrabecsülésünket azon egyen iránt, a kiben oly szép tulajdonságok, oly magasatos erények egyesültek, a ki a hit-élet dicső apostola, az erkölcsösség mintaképe s minden háttér, jó és nemes irányu törekvés hathatós gyámolítója.

Vallásos dhiat száll meg bennünket midőn az ő életére gondolunk, mert ő valóban szent életű férfiú. A hit tölti el egész valóját: a hit, mely nem ismer szenvedést, a kereszt kinjaival

megváltani tud, de panaszkodni nem: mely erős köszál napjaink vészében, kétségbeesésben vigasztalás; isteni erő, ha küzdeni kell igaz ügyben, elhagyatottságban fénylő ösvény; betegségeban a világ egyetlen biztos gyógy-cseppje: erőt ad a gyengének, biztat a kétségben; urnak, szegénynek végmenedéke s egyetlen tiszta gondolat az agyag-emberben, mely az eget a földdel összeköti!

Meghajlunk előtte úgy is mint tudós férfiú előtt s bámuljuk kitünő tehetőségét, lankadatlan szorgalmát, melylyel a tudományok aranybányájába hatolva annyi szellemi kincset gyűjtött.

S hangos dobogásban tör ki szívünk, midőn őt magunkénak, magyar-nak vallhatjuk: mert telve igaz hazaszeretettel, szívvel-lelékkel magyar, oly magyar, a ki nemcsak érzi és vallja, hogy az, hanem másokat is azzá tesz, elhíntve keblekben a hazafiság eleterős magvait, s a mag, melyet oly bőkezűvel vet, százak szívében ver fogékony gyökeret.

A szereplés becsvégya nélkül, hir után nem vágyódva, népszerűséget nem keresve: papi hivatásnak élt és él ma is. Magasztos érzés, fenkölt gondolkodás, apostoli élet, tudomány-szomj, hazaszeretet, páratlan jó szív, két adakozó kéz: e tulajdonságok cselekedeteiből van megszőve áldásos életének története.

Hódolattal hajlunk meg az erények ritka s ünneplésre méltó férfiú előtt, ki a jeles tulajdonok sokaságától tündöklök s szeretetünkkel övezzük körül. Érdemeinek jutalmát fogadjja őszinte szívből eredő igaz szeretetünket: ez a szeretet oly érzés, melyet megnyerni legnehezebb feladat, de a melyet bírni a legmagasztosabb, legfonségesebb érzemény.

Kívánjuk, hogy örömmel, boldogsággal virradjon reá a fényes ünnep hajnala s kívánjuk, hogy őt, ki annyi szívbe építé a legszebb várat, legdicsőbbet, a melyen megtörik a sors-vihar, az Üdvözítő örök szent hitét: ki Istent s hazát szeretni tanított, előttünk járva dicső példaként: áldja meg a jó Isten mind a két kezével, szívébe árasztva szent malsztját — hosszú élettel, zavartalan boldogsággal.

Éljen soká, — soká!

Várady Ferencz.

Sláby Ferencz élete.

(Életrajzi töredékek.)

Az ujkori irodalom életrajzokban bővelkedik. Igaz ugyan, hogy ezek legnagyobb részének közreboesítása akkor történik, midőn a szereplő egyéniség pályáját bevégezve, az igazmondás és pártatlanság könnyebbé válik az írora nézve. Mind az által oly életrajzok sem tartoznak a ritkaságok közé, melyek valamely ünneplés alkalmára készülnek olyatén rendeltetéssel: hogy az ünneplettek érdemeit tágabb körben is megismertessék és terjesszék. Ily ezéletrajzok ezen töredékes följegyzések is távol minden hízlegés vagy hirtülményezéstől. Ez utóbbitól különben is megőv saját önérzettük s az ötven éves jubileumot ünneplő egyházi férfiú iránti őszinte tiszteletünk.

Sláby Ferencz jelenlegi nagyprépost, választott dulmi püspök 1814. apr. 28-án született Nagy-Kanisán, hol atyja gyakorló orvos volt. Mint a piaristák növendéke végezte az ottani gimnáziumban a középtanodai osztályokat, míg a bölcsészeti és theologiai tantolyomat, mint pécsi papnövendék fejezte be kitünő sikerrel.

1836-ban kezdte meg mint kövög-szólósi káplán azon pályát, melyen oly kiváló érdemeket szerzett mint ember, mint pap és hazafi egyaránt. S már előre jelezte, hogy a papi és hazafini jellem elválaszthatlan kapcsolatban mutatkozik Sláby életében.

Az 1837—1844. időszak képezi papi és hazafini működésének egyik legtevényesebb korszakát. Ekkor Paksban találkozik vele, hová Szölösriől áthelyeztetett. Nala is valósnlva látjuk azon tapasztalást igazságot, mely szerint nem az állás kötelesség fontosságát az embernek, mert kiváló szellemi képességgel s kitartó munkássággal a legszerényebb működési téren is maradandó értékű eredményeket lehet előidézni.

A szerény viseletű s gyenge egészségű fiatal káplán esakhamar megnyerte a paksi község bizalmát. Ha a szószéken megjelenik, a templom tömve volt hallgatókkal, kik feszült figyelemmel hallgattak a kedvencz szónok előadását. Így volt ez minden téren, még is talán legmelyrehatóbb s legmaradandóbb sikerrel működött az iskolában.

Ennek megértésére szükséges megemlitenünk, hogy a 40-es évek elején Paks nagyközösg lakói több mint fele részben a német nyelvet beszélték. Főképp az iparos és földmívelő osztály legnagyobb s legvagyonosabb része képezte a német elemet. Ennek az volt a következménye, hogy az akkori iskolában a német volt a tan nyelv, s csak irni, olvasni tanultak a tanoncok magyarul.

Egy szép reggelen Daróczy Zsigmond plébanos beallított az elemi iskola második tantermébe, hol a 3—4. osztálybeliek egyttesea nyertek oktatást s ünnepléses komolysággal meghagyta az osztálytanítónak, hogy a mai naptól kezdve a magyar lesz a tan nyelv s mellékesen németül is tanulhatnak a tanoncok. Daróczynak hajthatatlan érvelé olyannyira ismeretes volt a paksiak előtt, hogy ellenmondás nélkül fölesereltettek az

addigi német könyvek magyarokkal s megkezdődött a magyar olvasás. Ekkor találkozik a cselekvés terén Slábyval. A Daróczy által kimondott szónak Sláby volt a megtestesítője. Naponként minden szabad idejét az iskolában töltötte, irányt adva a tanítónak s buzgalmat és lelkesedést öntve a tanítványokba. Irt magyar történelmet és földrajzot, melyeket vetélkedve tanultak a tanítványok. Az eredmény ennek következtében oly meglepő volt, hogy a német gyermekek az iskola által megmagyarosodva szülőkkel sem beszéltek máskép s számos szülő ily uton sajátította el a magyar nyelvet; de voltak oly esetek is, a midőn az apa vagy anya németül, a gyermekek pedig magyarul beszéltek, s ily vegyes konverzáció utján közlekedtek egymással. Az iskolai ünneplések egymást érték s az akkori közbirtokosok részvétéllel emelték azok külfényét és hatását. Mindezek arra bírták a tanítgyet lelkesen fölkaroló Sczitovszky püspököt, hogy látogatóval tisztelje meg az iskolát. Hogy a szülőknek is lehetővé tétessék a megjelenés, a templomban tartatott a vizsga, melyen a bugyó püspök leereszkedő nyajassággal maga kérdezte a gyermekeket. Annak kijelentése mellett, hogy széles püspöki megyéjében ez a legjobb iskola, pazarul oszlogatta az ajándékokat: iskolai és más könyveket, képeket, szentelt olvasókat, pörge kalapokat, ptyékes mellényeket stb. Szóval: a Daróczy és Sláby nevéhez fűződik Paks nagyközösg megmagyarosodásának nagy érdereji ténye, mely ma is üdvös figyelemzetésül szolgálhat arra nézve, hogy magyarosodásunk leghatható-sabb eszköze az iskolában kell keresnünk.

A két egyházi férfiú érdemei nem maradhattak elismerés nélkül. Daróczy mint székesegyházi kanonok, Sláby mint udvari pap került be Pécsre. Ez utóbbi állás azonban inkább csak előkészületül szolgált a tanári pályára, s 1846-tól mint az alapvető és ágozatos hittan tanára megkezdé Sláby azon működését, melyet 1859-ben kanonokká és papnöveldői kormányzóvá történt kinevezése után is folytatótt. Fényes tehetsége s alapos késztsége, szellemes és élénk előadása, a legnehezebb tantárgyat is megkövdeltették a tanítványokkal. Azonkívül jóakaró, nyajás és lebilincselő modorával páratlanul nevezhető népszerűsége tett szert a tanár is. Általában rögsőn és hálátlanul szokták föl-tüntetni a tanári pályát Pedig ha egy részről igaz is, hogy a tanári érem egyik oldalán olvasható az ismeretes „Quem dii odere pedagogum fecere“; más részről meg az is tagadhatlan, miszerint egyedül a tanártól függ, hogy a hála, szeretet és ragaszkodás följegyzésével találkozzunk az érem másik oldalán. S hogy mily mélyen voltak bevésve ezen érzelmek Sláby tanítványainak szívébe, arról tanusodnak azon tüntetészerült ovációk, melyekkel az ő kanonoki kinevezése megveszerte fogadtatt. Alig láttunk kanonoki installációt, melyen a megyei papság — s hozzátehetjük: a világi közsösg — oly tömeges részvétellel nyilvánítá vala örömet, mint az azon alkalommal történt. Ezen jelenség is egyik bizonyítéka azon benső összekötte

tésnek, mely a magyar klerus és világi közsösg közt létezett a közel multban, s melynek szálai meg nem szakadoztak a jelenben sem.

A tudományok pályán működők gyakran keveset számítanak a gyakorlati téren. Főkép a háztartás és gazdálkodással járó gondok és kellemetlenségek nagyon prózaiaknak látszanak azok előtt, kik megszokták a tudományok fensőbb régióiban való tartozkodást. Sláby kivételesen mint mezei gazda is megallotta a helyét. És ez nagy szerencsének nevezhető a papnevelő intézetre nézve. Mert az ő kormányzói idejébe esett az urbéri ügyek rendezése a volt jobbágyokkal, az elkülönzés és ezzel kapcsolatban a szemünáriumi birtok teljes felszerelési és rendezési munkálata. A kik tudják, hogy országoszerzte mennyi gondot okozott ezen átmeneti korszak a magyar földbirtokos osztálynak, azok megtudják itelni az érdemeket, melyeket Sláby szerzett e tekintetben. Mint az ügyes hadvezér mindenek előtt megismerkedni törekszik a müködési tér minden előnyös és hátrányos részleteivel: oly formán iparkodott az új kormányzati is megismerkedni az összes gazdálkodási viszonyokkal. Szabad idejét kirándulásokra használta, s közvetlen szemlélet utján állapította meg a teendőket. Az extensív és intenzív gazdálkodás minden rendelkezésre álló eszközeit mozgásba hozta a birtok emelésére és kitágítására. A szőlvasi szőlőt, a papnevelő intézet ezen egyik kincses bányáját, több hold területtel nemcsak nagyobbitotta, hanem a meglévőnek termőképességét is emelte, az uradalmat pedig egy új birtoktessel a sz. Páli pusztával növelte.

Tevékenysége és munkássága általa ban mintaserült. Csak ekkép érthető, hogy hivatalos elfoglaltsága mellett magán szorgalom utján elsajátítható a müvelt európai nyelveket: a latin klaszszikusok tanulmányozása által pedig anynyira hatalmas keríté a latin nyelvet, hogy a jelen élők közül kevesen állják ki vele e tekintetben a versenyt. Miről egyes ünnepléses alkalmakkor elmondott beszédei eléggé tanusodnak. Ily beszéd hatása alatt tette a megjegyzést egyik gimnáziumi tanárnak: „elő embertől nem hallottam ily klaszszikus latinúságot.“ A városi, megyei, országos kérdések s általában a közügyek iránt éber érdeklődéssel viseltetik: a tudományos irodalom terén, előhaladt kora dacára, a kor színvonalán áll. Mint káptalan és püspöki helynök — az utóbbi tisztelet 1869 óta viseli — oly pontossággal végzi a mindennapi teendőket, hogy nála az ugynevezett restancziák ismeretlenek.

Az értelmi fokozatnak megfelelően a szívbéli tulajdonok. Mennyire örvend a nemeskeblű férfiú, ha valamely embertársának előmenetelén valamit lendíthetett! Jötekonyását számosan élvezték és élvezik ma is, jölehet ő müdezekről mélyen halgat s csak a segélyzettek nyilatkozatai és esetleges magasztalásai után juthatunk azok tudomására. Nyilvános jöteleményeinek egyik nagyszerű emlékét képezik: a garéi templom és lelkeszi lak. Püspöki helynöké történt kinevezésekor azonnal

TÁRZA.

SLÁBY FERENCZ,

vál. dulmi püspök és pécsi székes-káptalani nagy-prépost felszázados áldozó-papságának

EMLEK-ÜNNEPERE.

Félszázad év, egy hosszú emberöltő:
Hit még ha ennyi év munkába telt!
Végy tekintve a létünt időn, mily
Hív érzelem telítü a kebel! —
Miként a tó nyugott színén a fákna
Arnyát s a fényes mennyet rengeti:
Tükörként áll az ötven év előttd —
Es benn az élet árnya s fényei!

Mi csak fényét látók ez ötven évrék!
S e fényvel veszszük most körül neved:
Hová érdem s tevékenység emelték,
Dicsőn betöltöd a magas helyet.
Szeres, néhez pályán veréle sorsod,
Mely annyinnak gnynt, rágalmat terem:
S te zajtalan munkálva, fáradozva,
Mind fényesben tündöklél ezen. —

S muló kéjtől sok által-szellemlőve,
Homályba, fénybe cztaltalan megyen:
Te túl vald e lepke-vérsűség.
S mely csillagod az élet ösvényén:
Vres álomk alaktalan ködéből
Korán kívált a tünde égi fény.

Lelked komoly rágy éltető tüzeben
Edzett lön, mint a szikrázó acél:
S mi másnak oly gátló távolba lünt fel:
Hozzad mindig közel vala a cél.
Fárasztó küzdelmek hosszú sorától
Lelked meg nem riadt, mikép az a
Katoná, kit nem zold tüzel a horezra,
Kinek szívében első a haza . . . !

Már a szellem gyakorló esarnokában,
— Honnét ki annyi élet-út vezet —
A buzgalmat latolagó itélet
Élismeréssel adozék neked,
S kinek szavában atyái szigor szólt,
S arezáról jósg tündökölt feléd:
Szepegy — áldás ének, nagy nevére! —
El nem titkolható dicséreted.

Ó kent az egyház lelkes bajnokává,
Feklyeként példáját hagyva rád;
S te ötven éve jársz az ő nyomában,
Követve lelked szent sugallatát.

C általa nevérd az éj kezvelmet,
Mely nyitja mindig új meg új erőt,
S rohanak bár az évek: te maradtál
Lélekben az, ki ötven év előtt. —

Alig hogy a lét küzdelterére léplél:
A láthatár tisztán lünek éled,
Mit várhat a hon génusza töled?
S mit az egyház? legett fölismeréd,
Szök körbe még, de lelkes ott adásod!
Plántálgatál mindent, a mi magyar:
S az elvetett kicsiny mag felszárzva,
Jzmos, terelékny fáva lön hamar.

Egy évtized látván vilám örömmel
Munkálkodásod dúsgyümölcsét:
S főpásztori kez újabb tért jelöl ki
Számokra, szebb reményt ígérve itt,
S míg szomju lelked édesen idözök
Az antik szellem nap sugaránál:
Ttt lön sajátodda ama világs
Ez egyszerűen megkapó irály.

Majd alkalom nyílik: fojékony, ifju
Szívembe vetned termő magvakot,
S örvendve látod: a ritég közönyből
A hit szerény virága mint fakad;
Örvendened a meglepő sikernek,
Mit ügybuzgalmad mindenkor elért. —

S örvendened, hogy többet is tehetsz a
Szerette hon s az egyház üdvéért . . . !

S hogy egy intézet lön kezred bízva,
— Mi tén egyébként nem esékly teher:
De két tettvágya a közjóra sarkal,
Magas eszéljának bizton megfelle! —
Tevékenység fénykorát esedáljuk,
S lángszellemed áldásos müveit . . .
A szétvált szívek egygyé forrtanak, a
Melyet csupán egy érzelem hevít . . .

Minden ketelben egy oltárt emeltél,
Hol lángoln a hit világa égy;
Es látni engedél, hogy a tudásnak
Nagy pantheonja nincs leléve még!
Csekély erőt nagygyá fokozni rágyva,
Nem kétkedvén az eredmény feléd:
A jóra buzgó ifjuság körében
Két társulat alapvetéje löl.

S míg esüggedetlen alkotál, teremtel:
Rajongva függtek rajtad annyian . . .
Tekintted büszkén dorozhatod szét
Egyházmegyénk tágas határában: —
Ha van gyümölcs a derás jelennek,
S virágzása szebb jövőt ígér:
Gondozva a múlt gyöngye esemetét,
Méltn megillet téged a balér!

S ki nagy lelkeddel enyit átölelhetsz,
Mly pártatlan tapasztalás vezet,
Ki a megye éber lelkü fejenek
Évek során nyujtál sejtöl-kezet,
Kinek eméke annyi hó kebelben
Önzellen hála-érzetet terem:
Ha a csalékony sors szésszelye kedvez,
Benedd ez egyház milyen főt neved . . . !

Kedélyvel, mint az ősi fény, derengő,
Szelid szóval mindent beragyog:
S mint a sötét felhőket a hangzó nap,
Nyajás körébe von kiesnyit, nagyot.
S míg a magjny zavartalan nyugvama
Boldogsággal köríti telkedet:
Körülled ime nem csupán a hívők: —
De tiszteled táborát leled! —

Mikép a tó nyugott színén a fákna
Arnyát s a fényes mennyet rengeti:
Tükörként áll az ötven év előttd —
Es benn az élet árnya s fényei . . .
Mi csak fényét látók ez ötven évrék!
S e fényvel veszszük most körül neved:
Hová érdem s tevékenység emelték:
Dicsőn betöltöd a magas helyet!

Kasza József.

megszületett lelkében a terv s meg is tetten annak kivételére az előkészületeket. Int a garéi plébánia kegyura egészen új templomot emeltetett, mely az elegáns berendezéssel körülbelül 20,000 forintba került. Ezzel egyidejűleg építette az új plébánialakot. A templomszentelési ünnepélytel 1874-ben nagy lakoma volt egybekapcsolva, melyen a kegyur meghívásából vagy százan vettek részt, pécsi és vidéki vendégek. Ekkor történt az a kedélyes jelenet, hogy a községi előjáróság megköszönve a nagylelkű jótékonyt, nyomban egy új kérésrel járult a kegyurhoz. Mi az? Hát, mondja a bíró, ahhoz a szép toronyhoz illenék egy szép óra... Most legyenek türelmemmel, szól a meglepett kegyur, mert az építési költségeket kimerítették pénztárczámat. No hát sziveskedünk várni, volt a bíró megnyugtató válasza.

Ezen kiváló férfin, ki hosszú pályáján híven megőrizte tiszta jellemét s tudományos képessége, jótékony és közhasznú tevékenysége folytán a társadalom minden osztályánál a mai napig közbücsőséget örvendett, november 7-én tartandja 50 éves papi jubileumát. Az ünnepély igen fényesen igérkezik. És ez jól van így, nem ugyan a jubiláló főpap miatt, a ki szerényebben sohasem hajlászta a kitüntetések s a ki most is esendőben akarta megtartani aranyiságát; hanem azon okból, mert az érdemek elismerésére bizdító hatásokkal van másokra is, továbbá azért, mert az ily ünnepélyek nagyon alkalmasak a társadalmi osztályok összetartozási érzetének meggyökereztetésére és megszilárdítására. Erre pedig a magyar társadalomnak, missziója teljesítésének szempontjából nagy szüksége van.

Részünkről azon óhajunk adunk kifejezést az ünnepélyes alkalommal: vajha a jubiláló főpap hosszú élettel megáldva, soká örvendhessen a nemes lelkek legnemesebb kiváltságának, a boldogító tudatnak!

Rébányai János.

November elején.

Pár napja, hogy a delegációk, melyek osztrák része a kolerától való féltében semmi szín alatt nem akarta a veszekedő doktorok és tanácsnokok alatt „eljárva nyosodott” Budapest megjelenésével megfizetni; — egybegyűltek, újabb egy évre megszavazni a monarchia külső képviselőinek és fegyveres tekintélyének költségét. A közös költségvetések hosszabb ingadozás után megállapítva, mint szerény követelések kézen várják az engedélyeztetést, az a pár ezer forint, mit a delegációk le szoktak alkudni, már a helyzetben úgy se változott sokat, ahol száz meg száz millióról van szó.

A legnagyobb rovatot természetesen a közös hadsereg fűrtartására szükséges összeg képezi. Ez az állandóan szűnyegen forgó, koronként el-elcsendesülő egy újabb Janszky- vagy Christen-esettel föl-föltűzött kérdés azonban az idej delegációk előtt egészen más színben fog állni, mint eddig. Amíg eddig ugyanis a delegációk, melyekben legtöbb esetben egyetlen katonai szakértő sem volt, a közös hadügyminiszter követeléseivel szemben mint teljesen tájékozatlan laikusok állottak s csak a sötétben tapogatóztak, — egy merész hangú rópirat nagyobb világosságot vetett pár nap előtt a hadi budget követeléseire. Bármily pártálláshoz tartozunk is, Magyarországon a közös hadügyi budgettel szemben csak egy kívánalom lehet irányadó: A lehető legnagyobb takarékosság.

E szempont a honvédséggel szemben teljesen érvényre emeltetett: az egész intézmény, főparancsnokságával, miniszteriumával, gyalog- és huszárszászlóalj és ezredeivel, tanzászlóaljaival, állandó száadaival, fegyvergyakorlataival, csapatiskolaival és Ludovika-akadémiájával együtt összesen 61/2 millió forintból tartatik fén événként s a világ egyik legjobban képezett, legerősebb berendezésű seregei gyantán ismeretes. Magyarország a közterhek által eléggé igénybe van ügyvéve, kívánatos tehát, hogy ami megtakarítható van, maradjon meg egyéb művelődési célok elérhetésére, mikre még égetőbb szükségünk van.

A hadügyi költségvetés méltóságára beható adatokkal szolgál egy kis katonai rópirat, mely Lipcsében jelent meg az eredeti német nyelven, szerző kívánságára magyarra is áttitelve Budapesten hasonlóan napvilágot látott, miután szerző méltányosnak látta, hogy a magyar közönséget ép annyira érdekli tanulmányra az államfői nyelvén is megjelenjék s az újabb megvitatt kérdése a hadsereg ügyének a tisztán magyar ajkú hazafiak számára is hozzáférhető adatok ismeretével világosabbá tétessék. E dolgozat „Az Osztrák-Magyar monarchia védelmére az utolsó pillanatban” címet viseli, szerkesztőségünknek is beküldött s mint a kiadó megjegyzi, ép negyven krajczárral olcsóbb, mint a német eredeti, mely természetesen gazdagabb olvasó közönségre számíthat.

A rópirat méltán kelthette a legnagyobb fölfigyelmet, melyben a bel- és külföldi sajtó által (különböző szempontból ugyan) de egyhanglagon részesített. Szerzője magasrangú katonatiszt és pedig, a mint a magyar honvédelmi miniszterium egyik organuma, a jelesen szerkesztett „Katonai Lapok” megjegyzik, a vezérkar tagja, miután oly dolgok, oly subtilis

részletek s oly kifejezések fordulnak benne elő, hogy szerzőjét csakis a vezérkarban kell keresnünk. S valóban a kis tanulmány tizennegy fejezetre, előszava és sommazata oly katonai képzettségről tesz bizonyosságot, mely a pessimista szemlével látott tényállást megdöbbször színből mutatja föl.

Nem vagyunk barátai a személyes támadásoknak s azért a rópirat szenvedélyes hangját a közös hadügyminiszter ellen habozás nélkül elítéljük. — Ugyanezt objektíven, minden személyi élesség nélkül is el lehetett volna mondani, s a hatás tán még nagyobb lett volna. De ha okvetlenül személyi indokot keresünk is a harezias „helyzet képe” című czikke után lehetetlen, másrészt a szembeszökő sok világot tényt meg nem látni s az annyiszor megbeszélte és oly szenvedéllyel taglalt orosz háború esélyei elé aggodalommal nem nézünk. Mi nem hisszük, hogy monarchiánk harezsképtelen volna, amint szerző állítja és bántalom terjedelmű apparátusával bizonyítja. Ez apparátus maga, — mely az egész hadsereg, sőt a két honvédség és a népfelkelés minden részének bevonásával és taglalásával megdöbbször részletességben lép előnk, — elég arra, hogy mindent figyelmezteljen. Budapesten, úgy mint Berlinben, (Bécsben a rópirat lefoglalása miatt nem szólhatott hozzá a sajtó) csak egy kívánság nyilvánult egyhanglagon, hogy az arra hivatott közegek e nihilisztikus rópiratot mielőbb ezafeljük meg, ha ugyan adatai megegyezhetők lesznek.

Ez előttünk fekvő rópiratunk ránk nézve legérdekesebb fejezetei a „politikai tájékozás a hadsereg kérdésében”, mely az általános védkötelezettség alapján álló hadsereget néphadseregnek tartja és a katonákat voltaképp fegyveres egyenruházott polgároknak nevezi, kik három évi sorszolgálat után visszalélekkel felbeszakitott polgári életükbe, s bár hány-szor is beszólta, a polgári gondolkodást viszik magukkal a fegyveres állományba.

Másik érdekes fejezete a mozgósítás taglalása, melyben aggodalmait egy gyors mozgósítás iránt igen eklatánsul lépnek előtérbe. A vasuti hálózat elégtelensége, a vasuti szolgáltatás a vezérkar által meg nem szerzett ismerete, az Oroszország által eszközölt lovassági csoportosítások, a részünkről elhanyagolt anyagszer és élelmi állományok hiánya, stb keltenek szerzőben aggodalmat.

Főleg érdekes azonban magyar szempontból, honvédségünk bíralata. A szigorú szemű osztrák katonai, ki Magyarországot hiu nemzetnek tartja, elismeréssel adozik jeles honvédségünknek, mely körülmény méltán kelthet figyelmét akkor, midőn viszont az osztrák honvédséget körülbelül a veterán egylethez egy sorba teszi. Végül a népfelkelés taglalása áll, mely e kérdést eddig még meg nem fogott oldalról világítja meg, esodálatos, hogy az országgyűlés tárgyalásai alatt e szempont senki által meg nem említett, — mi különben természetes is. Ezt csak katona és pedig az egész haderő minden részével ismerős katonai láthatta meg.

Egészben — dacára a személyi mozzanatoknak — e rópirat a helyzet tisztázásához nagyban hozzá fog járulni, s ha az olvasó a személyi mozzanatokot a tárgyiaktól bőlesen el tudja választani, csak hasznos olvasmányra tesz ebben szert. Ohajtandó volna, hogy valamely magasabb rangú honvéd tisztünk egy objektív ezafeladatot adna e rópiratnak, mely úgy honvéd-tiszteink, mint a közügy iránt érdeklődő minden hazafi előtt nagyfontosságú mű. Hiszünk, hogy — amire szükség is van — a nyilvánosság előtt ez a tudományos szerzőnek nem utolsó, habár kevésbé nihilisztikus tendenciájú szava lesz.

Magyarosdás a ruhában.

(A magyar hölgyek számára.)

Egy nagyon üdvös és hazafias mozgalom indult meg a nyáron a főváros ifjúsága közt, nem kevesebb, mint arról volt szó, hogy a német öltözékeket magyar szabás ruhákkal cseréljék föl. Az eszmét a sajtó a legnagyobb örömmel vette tudomásul s nem egy buzdító szavatt szentelt a diésreterre méltó törekvés elősegítésére.

Minden nemzet feltétlenül őrzi nemzetiségét ruházatában, ősi jellegét viseletében, csak a magyar tudott oly könnyen lemondani arról, dacára annak, hogy 49 után és a hatvanas években üldözöttesek árán sem akart attól megválni. A külföldi divat, a külföldi divatának megújulása nagyon is ráragadt társadalmunk bizonyos urai és fél urai köreire s viszont olyan ragaszkodással kapaszoknak ők is belé, hogy láttára a magyar ipar, a magyar termék, a semmibevevés mostoha sorsát siratni kénytelen. A magyar társadalomnak ez az indolenciája, ez a semmibevevés sokkal nagyobb hiba, sokkal nagyobb véték, mint hogy azt egyszerű sima szavakkal jellemezni lehetne.

És indokolt-e a csere? Igazán véték, talán hazafias volna szembeállítani a magyar nemzeti viseletet, a magyar atillát a frakkal, a pruszlikot a „mider”-rel. A magyar főként plane motívum szolgál az egész világon az asszony fejkességéhez.

De mit tapasztalunk? Azt, hogy sokszor a külföldi szalonokból kell importálnunk divatképen a saját nemzeti vise-

tünket. A kétségbeesett divatesimáló külföldi szabók — a bel rakásszámra hever a régi izléses divatminták halmaza — szépet és kecseset óhajtván szállítanak a divatpiaçra abból az izléses divatmintákból, kizemeli a legszebbeket és a legkecsesebbeket és mikor az elárúsított boltjába mi is vásárolni megyünk, mint tapasztalunk? Azt tapasztaljuk, hogy a külföldi szalonok sokkal többre méltatják a magyar viseletet, mint mi magunk. Ők divatot csinálnak a mi viseletünkön, mint olyanból, a melyik ezslérszi, izléses. Sokszor ők ruháznak föl bennünket magyar viselettel, mikor mi azt amugy is megtehetnők. Hát ez jól van így?

A berlini hölgyek tavaly rajongásig beleszerettek a magyar „huzarkák”-ba. Olyanán igézönek találták viseletünket, hogy a „huzarkák” viselete egész Németországban divattá vált.

Mikor az országos kiállítás után Lesseps visszavezette innen a francziákat Párisba, ott a magyar esecesebecsék viselete valóságos kultuszrá vált.

Nathalia szék királyneának a nyáron annyira megtetszett nálunk a magyar főkött, hogy ma már más fejéket nem is visel. S a királynét nemcsak udvarhölgyei utánozzák, hanem az egész szerb főváros hölgyei.

A tavalyi londoni magyarávás összes czikkeket megvásárolták az angolok.

A párisi „Figaro” legutolsó számában azt olvassuk, hogy Párisban az idej divatszámban a „Hungrose” Tzigane” öltözék lesz a legkedvesebb újdonság.

Tehát a magyar divat, a magyar czikke az egész világot megtudták hódítani csak ideháza nem kell senkinek; csak ideháza nem tetszik; csak ideháza nem tud zöld ágra vergődni.

Ez a határtalan indolencia több mint bűn; s a hazafiatlanság bélyegét horjda magán.

De hát kik csinálják első sorban a divatot?

Kik vannak hivatva az itomba divat ellensúlyozására?

Mindenesetre a nők.

A női divat van a legnagyobb fluktuációknak kitéve.

Minden évben a farsang előtt új bálczikkeket, új kelméket és egyéb külföldi pipere dolgok árasztják el piacunkat.

Hölgyeink vannak hivatva a kísértés elől kitérni és megvetni a külföld ingerkedő esabítását.

Van a mi iparunknak is olyan portékája, mely vetekedhetik a legkifogástalanabb szalonok esecesebecsével, a franczia divatkereskedések legfőbb „modell”-jeivel, a „marchand de mode”-ok legtanásztikusabb stíl-fizomodványával, a bálitollak ezterféle díszítményeivel — csak nem kell kitérni a magyar iparezkekkel elől és nem kell magát az embernek elesabítani a külföldi czikkeket által és előnyt adni nekik csak azért, mert azok messziről jönnek.

A farsang még messze van. Őh de nagyon sok fiatal leány és asszony már ma is azon gondolkodik, hogy milyen ruhában, milyen divatos toillettben igézze meg a tánczólo ifjúságot! Mi pedig helyenvalónk tartjuk már most figyelmünket hölgyközönségünkre, hogy az idej farsang divatján választssák a magyar szabású öltözékeket, a magyar ipar termékeiből állítsák össze toillettjeiket, ha igazán tetszeni, igézni és hódítani akarnak.

Tanítói értekezlet.

Mint szerető atya az ő tavollevő kedves gyermekeit — gyűjté maga köré Schwerer Nándor esperes és kerületi tanfölgyletét máj 28-án Szt.-Királyra a szt.-lőrinczi esperesi kerület tanítóit, hogy velök — mint minden év őszén — értekezletet tartson, melyet úgy 1/4 órákor megnyitva, szívből jött s szívhez szóló meleg szavakkal üdvözölt az egybegyűlt tanítókat.

Ezután beszámolta az orsz. kath. segélyalap javára tavaly befizetett tagsági díjakról, bemutatja a Mócsy Antal, Petrovics József és Schultz Imre r. kath. tanítóképzőintézet tanárok által szerkesztett „Olvasó és tankönyv”-eket. Néhányan a jelenlevő tanítók közül már ismerték e könyvet, de nagyobb része — nem. Ezért a könyvnek tüzetes bíralatára beosztkozni nem lehetett, miért is határozottak, hogy minden tanító szerezzék meg magának az „Olvasó és tankönyv” mindkét kötetét s tegye tanulmányozás tárgyává, amnyival is inkább, mivel arra maga a szerzők egyike Schultz Imre a „Népiszkolai Lapok” 20. számában föl-hívja a tanítókat. Egytelünk részéről különösen Somsich Sándor ózdi tanító bizatott meg, hogy tüzetesen tanulmányozza az említett könyveket s észrevételeit valamely tanfölgyletben, esetleg a „Népiszkolai Lapok”-ban tegye közzé. Mindazáltal az „Olvasó és tankönyv” egyhanglagon elfogadtatván, iskolánkba fokozatosan behozni határozatott. Tekintettel arra, hogy a szegény szülők a jelen távur már beszerették gyermekeiknek a szükséges tankönyveket; s az idénről már elmarad az „Olvasó és tankönyv” behozatala.

Ezután Somsich Sándor ózdi tanító — az egyleti jegyző jelen nem létében ez értekezlet jegyzője — esiklandozta föl a kedélyeket. U. i. Bemutatta a Budapesten Ziegler Géza tanító szerkesztése alatt megjelenő „Tanítóbarát” című havi közlönyt, mely czimének megfelelőleg a tanítók igaz barátja, mint ilyen, azok érdekeiért nyíl-

sissakkal küzd, mondván: „Emeljük a tanítókat társadalmi s anyagi helyzetük s emelve lesz a tanfölgylet, mert mindaddig, míg a tanítóknak a megélhetés nehézségeivel kell küzdeniök, nem küldhetnek teljes erjükkel a tanfölgylet.” A „Tanítóbarát” kezdeményezése folytán nyílt mozgalom indult meg a tanítók körében határozati javaslatot terjesztve a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium utján az országgyűlés elé, nem jajgatva, rimázkodva többé, de most már követelve helyzettük javítását, mely már-már tarthatnána válik így a magunk, mint a tanfölgylet kára. A „Tanítóbarát” aug. szept. és okt. havi számaiból fölolvastattak a megindult mozgalmat tárgyaló egyes czikkeket, tanítóegyleti határozatok, mely után egytelünk is egyhanglagon s lelkeseccsel kijelenti, hogy sorakozik a „Tanítóbarát” kibontott zászlaja alá, magáéva teszi a megindult mozgalmat, azon óhaj kifejezésével, vajha minden tanítóegylet, minden tanító, barátján fogadva a „Tanítóbarát”-ot, magáéva tenné az ennek kezdeményezése folytán megindult, társadalmi s anyagi helyzetünk javításával tanfölgyletünk fölvirágozását czélzó, mozgalmat, amnyival inkább is, mivel csak szoros össztartás mellett érhető el az cél, mit a „Tanítóbarát” eléje kitűzött, mely célt elérni minden tanítónak érdekében áll!

Ez érdekesítő tárgy megvitatását követte az orsz. kath. segélyalap tagdíjainak beszédese, mely után Wurga Ferenc pécs-belvárosi ig. tanító halála fölötti részvétnyilatkozatok mellett az értekezlet 1 órákor véget ért.

Mindezeket — mint minden évben — tarsas ebéd követte Schwerer Nándor, mint szeretetreméltó házigazda ismert vendégszerető hazánál. Ebéd alatt pohár emeltetett az ép e napon jubiláló hercegpri-másért, a jelenlevő tanítókért s Szt.-Király közönség jegyzőjeért, ki mint vendég szintén jelen volt, a kedves házigazda által. Poharat emelt Gótt Ede sz.-lőrinczi főtanító az esperes, mint szerető atya-ért. Ruzsinszky N. szentlőrinczi altanító pedig élcsé magyar hazánkért ártított poharat. Szóval kedélyesen töltök el az időt. De mint minden végén, így e napnak is végének kelle szakadni, négy óra után kiki távozott otthonába.

Egy jelenlevő.

Különlélek.

Sláby jubileuma. Már hétfő óta képezi Sláby kanonoki háza a helyi és távol vidéki tisztelők központját, kik az érdemes főpap ötven éves előzdóri jubileumán tisztelőket és becsülősök kifejezésére üdvözletet hozták. Csütörtökön délelben Pécs szab. kir. város tanácsa jelent meg nálá, élén Aidinger János polgármesterrel, ki magvas és szép beszédben tolmácsolta a város szerencsekívánatait s nyújtotta át a városnak Majorossy Imre főjegyző által remekül fogalmazott üdvözölő átiratát. Az ünnepelt meghatottan s ékes szavakkal válaszolt, s elrérkeznyitve megköszönte a tanács minden tagját. Kanizsár Bátor, a „Zalai Tanfölgylet” szerkesztőjének vezetése alatt ma egy bizottság érkezik, mely magával hozza a jubiláns szülővárosának üdvözölő átiratát. — Az ünnepi programot illetve a központi s a nagy számmal jelenkezett külső papság ma déli 11 órákor indul Fesztil kanonok lakásáról a jubilánsokhoz, hol Fesztil fogja tartani az üdvözölő beszédet s nyújtja át az egyházmegyé papság által készített mellkeresztet. Vasárnap d. e. 9 órákor a rendes időben veszi kezdetét az aranyimise a lizeumi templomban, mely alatt a segédlettel egykori tanítványai fogják képezni. A déli banketten pedig hivatalosan Fesztil kanonok a káptalan, Péchy József tolnai prépost-plébános az egyházmegyéi papság, Szaunter Antal görögnyelvi plébános pedig a tanítványok nevében köszöntik föl az ünnepeltet.

Megyei közgyűlés. Baranyavármegyé közgyűlésénél folyó hó 11-én (csütörtökön) délelőtti 10 órákor, Pécsen a megyei gyűlési teremben évnegyedes rendes közgyűlést tart. A tárgysorozatban nevezetesebbek: Alispán évnegyedes jelenléte. A baranyavári járási megürült főszolgabírói állásnak választás utján leendő betöltése. Belügyminiszterium rendelete folytán a központi választmányok 1887., 1888., 1889-ik évekre leendő megalakítása s ezebből 32 tagnak az 1874-ik évi XXXIII. t. cz. 20. §-a szerint szavazatlappal leendő megalakítása. A közigazgatási bizottságból 1886-ik év végével kilépő tagok helyére 5 tagnak az 1876-ik évi VI. t. cz. 3. és 4 §-ai szerint titkos szavazás utján 1887. és 1886. évekre leendő megalakítása. Az állandó bíraló választmányok az 1886. évi XXI. t. cz. 48. illetőleg 96. §-a szerint 1887., 1888., 1889. évekre leendő megalakítása s ezebből 30 tagnak megalakítása. Az állandó bíraló választmányok az 1886. évi XXI. t. cz. 43. illetőleg 96. §-a szerint 1887-re leendő megalakítása s ezebből 5 tagnak megalakítása. Az igazoló választmányok az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a szerint 1887-re leendő megalakítása s ezebből az elnöknek és 3 tagnak főispán által történendő kinevezése és 5 tagnak megalakítása. Az egészmegyei bizottság 13 tagnak az 1876. évi XIV. t. cz. 163. §-a szerint 1887., 1888., 1889. évekre leendő megalakítása. A jegyzői nyugdíj igazgató választmány 4 tagnak 1887., 1888., 1889-ik évekre a

vonatkozó szabályrendelet 17. és 18. §-ai szerint leendő megalakítása. A ló-avató polgári bizottságoknak 1887., 1888., 1889. évekre az 1872. évi XX. t. cz. 6. §-a szerint leendő megalakítása. A statisztikai bizottságoknak 1887., 1888., 1889. évekre az 1874-ik évi XXV. t. cz. 6. §-a szerint leendő megalakítása s ezebből 10 tagnak megalakítása. Az állandó népepnelési bizottságoknak 1887., 1888., 1889. évekre leendő megalakítása s ezebből az 1876-ik évi XXVIII. t. cz. 8-ik §-a szerint 14 tagnak megalakítása s ezebből 10 tagnak megalakítása. A vallásfelekezeti tanítók közül egy-egy tagnak megalakítása. Az árvahasználati 14 kiküldöttnek 1887., 1888., 1889-ik évekre az 1877. évi XX. t. cz. 178. §-a szerint leendő megalakítása. A lőenyvesztési választmányok kiegészítése. Vallás és közoktatásügyi miniszterium rendelete a herceg Schaumburg Lippe által baranyamegyei szültesülte szegényebb sorsú jöggakadémiai hallgatók jutalmazására tett alapítványról szerkesztett alapító levelé jóváhagyása tárgyában. Belügyminiszterium rendelete a községi és körjegyzői nyugdíj gyűlömlesztő kezeléséről szóló szabályrendelet tervbe vett módosításának engedélyezése tárgyában. Belügyminiszterium leirata Barrois Sándor járási főerdész fel-folyamodványa tárgyában. Belügyminiszterium leirata a dunántúli közművelődési egyesület alapító tagjai közé történt belépés tárgyában. Az 1886-ik évi XXII. t. cz. folytán alkotandó községi szabályrendeletek mintája, így a községi és körjegyzők tarifája tárgyában. A német járásban eddig szedni szokott ujonczosai költségek előfogati díjak, levélhordói fizetések tárgyában. A közmunka váltási áraknak 1887. évre leendő megállapítása tárgyában. Az 1887. évi közmunka erővel föntartandó és részben ujonnan építendő utak tárgyában.

Az egyházmegyéből. A megyés plébános dr. Szilvássy Mihály szászvári plébános a magosi egyházkerület esperesévé nevezte ki. Örülünk e tudományban művelt férfit méltán megérdemelt kitüntetésre. — Weisz János baani vikárius pécs-belvárosi káplánna léptettetett elő.

Kerületi gyűlés. A pécsi egyházmegyének pécsvári kerületé öszi gyűlést Nadason tartotta az idej, melyen Kardoss Kálmán orsz. képviselő egyhanglagon választott meg a kerületi tiszteletbeli világi elnökévé. A gyűlés után Huber János czimz. kanonok házána dísz-ebéd volt.

A csütörtöki esküdtészeki tárgyalás. Alsó-Szilvádi Gaál Ferdinand tabi lakosnak, Strasser József tabi zsidó-tanító ellen indított sajtópere csütörtökön tárgyalatott. A törvényesek következőleg alakult meg: Kisfaludy Imre elnök, Angyal Pál és Pileh Alajos bírák, Kis Géza jegyző. Az esküdtészeket képezték: Simonfay János, Zavaros Péter, Reberics Imre, Forray Iván, Johan Béla, Tiffenbacher Nándor, Jilly Alajos, Schneider István, Toldi Béla, Csigo János, Mikies János, Ribics Máté, dr. Krausz Jenő és Zsolnay Imre, utóbbi kettő mint póttag. Jelen volt a kir. főjegyző is: Zsolnay György. Vádló nem jelent meg, képviselte Haksch Emil ügyvéd, védő-ügyvéd volt dr. Daempf Sándor. A vadat az képezte, hogy Strasser József zsidó-tanító azt írta a Kaposvártól megjelenő „Világosság” című lapban, Gaál Ferdinándra vonatkozó körülmással, hogy „kegyelem-kenyeren él” — „ártalmatlan? — bolond”. Ezt a közleményt egy a „Népjog”-ban megjelent czikk előzte meg, melyben ismeretlen író, sejtelen szerint Gaál Ferdinand, azt írta egy zsidó-tanítóval szolgálatban volt s hirtelen eltűnt 14 éves leányra, hogy a tabi erdőben síró tuba-madár azt búgja, hogy „megölték szegénykét”. Ugyan az idő-tájban igaztatta föl a kedélyeket az egész országban a tiszsaeszlári eset, mely körülmény nem esékly hatással fokozta a tabi história igazalmait. Voltak nagy antiszemita-behecetek. Végre megkerült a leány. Ekkor kerekedett föl Strasser és a „Népjog”-ban megjelent czikk íróját „kegyelem-kenyeren él” — „ártalmatlan? — bolond”-nak nevezte. Az inkriminált czikk fölolvastatva után a védelem érdekében fölolvastatott néhány irat s következett a vad- és véd-beszéd, melyek után a törvényszék föltette a kérdő-pontokat s átadta az esküdteknek, kik visszavonulván meghozták a verdikét, melyszirt vádlott 8 szóval 4 ellenében fölmentetett. — A legközelebbi esküdtészeki tárgyalás kedden lesz.

A hivatalos lapból. A pécsi pénzügyigazgatóság, Lantos Ferenc fogalmazó-gyakornokot díjas fogalmazó-gyakornokká nevezte ki. — A pécsi ügyvédi kamara Mayer Béla baranyavári ügyvédet a kamara lajstromába folytatólag fölvetette.

Megyebizottsági tagok értekezlete. Folyó hó 4-én a pécsváradon megyei bizottsági tagjai Pécsváradon értekezletet tartottak, melynek tárgya a legközelebb betöltendő baranyavári főszolgabírói állásra egy alkalmas egyén kijelölése volt. Az egybegyűlt bizottsági tagok, Baranyavármegyé alispánja elnöklete alatt Pécsen f. évi szeptember hó 20-án tartott értekezleten hozott, a megye érdekeit hatástanon előmozdítani egyedül képes elvi megállapodásokat örömmel üdvözölték s magukéva tették. Egyuttal azon óhajuknak adtak egyhangy kifejezést, hogy vármegyeyi tisztállomások jövőben fokozatos előléptetés utján töltessenek be s hogy az előléptetésüknél a törvényes kellekeken fölül a szolgálati idő s jártasság tekintéssek érdeml; ámbár a pécsváradon járásnak is

Vendéglő átvétel!

Vagyok oly bátor a t. cz. közönségnek becses tudomására hozni, hogy az

apácza-utczában, König-féle házban lévő vendéglőt

átvettem és azt újonnan berendezve

f. é. október hó 31-én megnyitottam.

Hogy a n. t. közönség kívánságának megfelelek, elismert kitünő minőségű világos dupla márcziusi sört mérek, nem különben kitünő borokat.

**Izletes jó ételek mérsékelt árak mellett.
Naponta fris Bécsújhegyi kolbászka.
Minden pénteken halászlé.**

Bérletek ebéd és estelire a házban és házon kívül jutányos áron felvételnek.

Mély tisztelettel
ZÁDRIA VILMOS,
vendéglős.

407. sz. (3-2)

— FOGKŐ —

Dr. Popp J. G., es. kir. udvari fogorvos hírneves
növény fogpor
használata által a legkönnyebb módon eltávolíttatik.

E szer aként tisztítja a fogakat, hogy ennek mindennapi használata által nemcsak az annyira terhes fogkő távolíttatik el, hanem felhősebben mint finomságában mindinkább gyarapodik.

Egy iskátulya ára 63 kr. o. é.

Harmincz éven át jónak bizonyult

ANATHERIN SZÁJVIZ.

Dr. POPP J. G.-től es. kir. udvari fogorvos Bécsben, I. Bognergasse 2. Gyökerez gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, — egy szintén a szájbiz és a foghús mindennemű betegsége ellen. Jónak bizonyult öblögető víz az idült torokbajknál és Dyphtheritisnél, megkönnyíti a fogjövést a gyermekeknek és nélkülözhetlen az ásványvíz ivóknak. 1 nagy palaczk 1 frt 40 kr., 1 közép 1 frt, 1 kicsi 50 kr.

Anatherin fogpástája üveg szelencékben 1 frt 22 krval, jónak bizonyult fogtisztító szer.

Illatos fogpástája. Rövid használat után vakító fehér fogak, a fogak természet és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr. Fog olma igen gyakorlati s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozosására. Ára dobozonki 1 frt

a dr. Popp orvosi növényzappan

Kitünő pipere-szer, a sümör kúteg, a májolt é szeptől ellen, a tiszta úde arzbőr előmozdítása és feuntartására, az atka, pörösen, tiztátalan arzbőr, keisek ellen, darabja 30 kr. A t. közönség felkértek világosan Popp es. kir. udvari fogorvos féle készítményeket kéri, s csak az oljakat fogadni el, melyek saját védjeggyel vannak ellátva.

Bécsben, Budapestben és Innsbruckban több hamisító és eláruló újból érzékeny pénzbüntetésre ítéltett.

Kapható: Pécssett: Balás Ö., Sipőcz István, Kovács M. gyógyszerészeknél, Zách K., Alt és Böhm, Pollák Soma, Pachter E., Obetkó K.-nál. — **Bonhádon:** Kramolin gyógyszerésznél. — **Bájan:** Polnerman, Freiger és Nagy Sándor, A. gyógyszerészeknél, Michalech, urterföldi átal kereskedésben. — **Barcson:** Kohut gyász. — **Högezen:** Fausz bánál, Tótyi ture gyász. — **Kaposváron:** Babosay g. szél. — **Mohácson:** Szendery, Csillner V., Froumer M. gyász. — **Mágocon:** Szép G. gyász. — **Szeged:** Szondi és Unger D. gyász. — **Siklósn:** Szalay Ant. és Petrácz S. gyász. — **Szigetváron:** Salamon Gyula, Viny A. gyász. — **Tolnáron:** Brey, Pichl S. gyász. — **Zombóron:** Gallo P., Saubohr R. gyász és Falzzone korok. — **Veroczen:** Bész L. gyász. — **Villánon:** Csato N. gyász. — **Bátaszéken:** Pösch L. gyász. — **Nagygy. M. gyász.** — **N. Boly Erőly L. gyász.** — **Babocsán:** Illás A. gyász. — **Pécsvárodon:** Dvorsky Béla gyász. — **Szent-Lőrinczen:** Szallágyi G. gyász. — **Dárdán:** Csingelli Sándor gyász. — **Harkánban:** Szalay A. gyász.

Eddig még felülmulhatlan

a MAAGER W.-féle

cs. kir. kizárólag szabadalmazott, valódi, tiszta

Csukamáj-olaj

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyen emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább, legjobbnak elismert szer: mell-s tüdőbajok, görvélly, daganatok, kelések, bőrküütesek, mirigybajok, gyengeség stb. ellen — egy üveg ára 1 frt — kapható gyári raktárban: Bécsben, Heumarkt 3. szám alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb és jobb nevű gyógyszerárában.

Pécssett kapható: Balás Ödön, Kovács M. és Sipőcz István gyógyszerárában; Reeh Vilmos — Spitzer Sándor és fiai kereskedésében. 419. (12-1)

Dr. Mikolaseh Károly-féle
spanyol
China-bor.

Dr. Mikolaseh Károly-féle
spanyol
vastartalmu China-bor.

Dr. Mikolaseh Károly-féle
spanyol
pepsin-bor.

Dr. Mikolaseh Károly-féle
spanyol
pepton-bor.

Dr. Mikolaseh Károly-féle
spanyol
rhabarbara-bor.

A legjobb szer gyomor-gyengeségekben, hideglelés, ideg-bántalmak s utóbetegségek ellen. Egy üveg ára 1.50

Kitünő hatású azon betegségekben, melyek vérszegénység, vagy rossz vértől származnak. Egy üveg ára 1.50.

Rendkívüli szer mérges daganatok, a gyomor lassu működése s az ebből származó betegségek ellen. Egy üveg ára 1.50.

A legbiztosabb szer a gyomor működésére nem ható szervek felüdítésül. Egy üveg ára 1.50.

A legjobb szer gyomor- és bél-katharus, valamint egyéb betegségek ellen. Egy üveg ára 1.50.

Főraktár Ausztria s Magyarországra nézve (Galliczia és Bukovina kivételével)

Maager Vilmosnál, Bécs, III. Heumarkt 3.

Bérbeadási hirdetemény.

Mely szerint közhírré tétetik, miként Vasas község tulajdonát képező és a község egész határa területére kiterjedő

szesz italmérési regale jog,

a községben és a bányatelepen lévő kocsmahelyiség melléképületekkel, úgy a pécs-pécsváradí országot mellett lévő csárdával együtt f. é. november hó 21-én délután 2 órakor Vasason a községi bíróságánál — hol az árverési feltételek bármikor betekintetők — 1887. évi Január hó 1-től 1889. évi Deczember hó végeig vagyis egymásután következő három évre 1545 frt. o. é. kiküldtási ár mellett nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe ki fog adatni.

Kelt Vasason, 1886 évi október hó 30-án.

420. sz. (2-1)

Az előjáróság.

Fehéremű-mosóintézet.

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy festői, nyomtató, ruhatisztító, függő-mosó és

ágybéli toll-tisztító

üzletemen kívül, az újonnan kényelmesen berendezett helyiségemben,

egy fehéremű mosóintézetet

nagyban berendeztem, melyben mindennemű fehéreműek u. m. ing, gallér, kézelő stb. jutányos áron mind az új előállítatik.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Ezen újabb vállalatomhoz a n. t. közönségnek becses pártfogását kérve, előre biztosítva pontos és szolid kiszolgáltatásról, maradok

Pécssett, 1886. október hó 27-én.

kiváló tisztelettel
MEISZNER IMRE,
ruhafestő. Irgalmas-utca 20. sz.

408 sz. (0-2)

Felhívás előfizetésre!

Elhatároztuk, hogy Budapesti Ujság ezimel új lapot indítunk meg. Tesztlük ezt abban az ószinte meggyőződésben, hogy ezzel hiányt pótolunk, hogy olyan szlkségeknek teszlünk eleget, mely már rég követelt kielégítést. A közönség azon részének, melynek sem ideje, sem pénze nincs nagy és drága újságok jartására, maig sinez igazi naplaja.

A Budapesti Ujság hű és gyors értesítője, páratlan tájékoztatója bajiában, törekvéseiben, támogatója akarunk lenni a magyar népnek. Azt hisztlük, hogy megtapintottuk a nép szívverését s megértettük mit érez, mit óhajt Epen azért reméljük, hogy minket is meg fognak érteni és se nyel-vünk, se gondolkosásunk nem lesz idegen azoknál, a kiknek irunk.

Ez az egyik jogezim, a melyre lapunk megindítását alapítjuk.

De van egy másik is. A fennálló lapok mindannyian valamely párt-nak s nem a nép összeségének érdekeit szolgálják s ezzel, ha tén jóhiszeműleg is, a közönség félrevezetésének eszközeik szegődnek. Mi függetlenül, nem kötve semmi partregula által, csupán egy ezélt ósermünk: a haza, a nép javát!

S ez lesz a másik különbség a Budapesti Ujság meg a többi lapok közt; ez az a második jogezim, melyre bizskén hivatkozhatunk.

Hogy hatásunk legyen, olvasókra van szlkségünk, minél több olvasóra. Ez erkölcsi haszon kedvéért elhatároztuk tehát, hogy lemondunk az anyagi haszon legnagyobb részéről s lapunk árát oly alacsonyra szabjuk, hogy az senkinek, még a legszegényebnek se legyen drága

A BUDAPESTI UJSÁG

előfizetési ára vidéken:

Egész évre . . . 10 frt 80 kr. Negyed évre . . . 2 frt 70 kr.

Fél évre . . . 5 " 40 " Egy hónapra . . . " 80 "

Egyes szám ára 4 krajczár.

Ennyit a szegényebb ember is száthat naponként arra, hogy a világ eseményei felől tájékozdjék.

Lapunk közleményeire vonatkozólag első és fölünk, hogy igazat mondjunk, és a szenzáció rovására ne tulozzunk.

Oszeköttetéseinknél fogva ígérhetjük, hogy jó és gyors, kimerítő és pontos értesítést fogunk hozni minden nevezetesebb eseményről.

Vezércikkjeink, épen azok írónak kiválósgánál fogva, nemcsak politikaiak lesznek, de irányt kívánunk adni minden, a közönség életére behatással bíró esetben.

Táreza-rovatunk, az olvasónak e megszeretett irodalmi alakja állandó lesz, annak szellemes tartalmasságáról és élénkségéről gondoskodva van.

Hir-rovatunkra (hazai és külföldi hírek) kiváló gondot fordítunk, hogy az nemcsak tájékoztató, de kellemes olvasmány is legyen.

Közgazdasági rovatunk a legvívagyóbb szemmel fogja kísérni mind-azt, a mit e téren a nép érdekeinek szolgálhat, vagy árthat, és itt sem fogunk tartózkodni az igaz szó kimondásától.

Ez a lap tartalmára nézve változhatlan programunk.

A Budapesti Ujság szerkesztősége.

VI., Andrássy-út 12.

Huzás már a jövő hónapban.

Kincsem Sorsjegy

a 1 frt 11 sorsjegy 10 frt csak

Főnyeremény kézpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev.

4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy

íródája: Budapest, váci-utca 6.

11502. sz.

18-6.

Árverési hirdetemény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi hogy Fran-keuthaler Jakab végrehajtatónak Vláts György végrehajtsat szvenződ elleni 30 frt tökéketelés és járuléki iránti vég-rehajtási ügyében a pécsi kir. törvény-szék területén lévő a belvárdi 69. számú tjkben felvett 3/4 telekbeli, 107 lszsz. kertből alperest illetett 1/3 részére az ár-verést 911 frtban ezennel megállapított kiküldtási árban elrendelte, és hogy a fe-nebb megjelölt ingatlan az 1886. évi de-cember hó 22-én délelőtt 10 órakor Belvárd községaházán megtartandó nyilvános árverésen megállapított kiküld-tási árban alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 91 frt 10 kr kézpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett arfolamnal szá-mított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszeri ren-delet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érté-k-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságól előleges el-helyezéséről kiállított szabályszerű elis-mervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságnak 1886. évi július hó 3-án tartott üléséből.

Kiadta: Kiss Géza,

416 sz. (1-1) kir. törvényszéki jegyző.

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitünő hatású szer

a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy

Fülsimulhatatlan étvágyhiány, gyomor-gyengeség, rossz illatu léleket, fel-fúvódás, savanyú teljedés, köhika gyomorhurut, gyomor-gés, homok- és árákék-pótlás, túlságos nyálkafolyás, des, sárgaság, undor és hányás forájásba a gyomortól eredő, gyomor-gés, szá-k-szorulás, a gyomor-lunk telekkel és ite-lyokkal való túlterhelés, gillisták, lép-, máj- és aranyeres bántalmak esetében.

Egy üvege ára használati utasítással együtt 35 kr.

Központi szerkesztés Brady Károly gyógyszerész által Kriemlerben 450 (Morsvaország).

Kapható minden gyógyszerárában.

Óvást! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisították és át-aznozzák. A valódiság jeleit minden lévegnek piros, a fenti védjeggyel ellátott boricékba kell göngyölvé lennie és a minden üveghez mellékelt használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy az Kriemlerben Gussek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Kiviteli ház Ticho Bernát Brünn, Krautmarkt 18.

utánvétellel küldetik:

Női posztó, tiszta gyapju, minden divatszabun, 10 mtr egy teljes ruhára 100 cm. széles. 8 forint	Téli Nigar-loden, a legújabb és legtartósabb női ruhákra, 100 cm. széles. 10 méter 5.50.	Indisch-Foule fél-gyapju, minden létező színben, egy teljes ruhára, 100 cm. széles. 10 méter 4.50.	Gyapju-Rips, 60 cm. széles 10 méter 3.40 Cachemir, fél-gyapju, 100 cm. széles 10 méter 4 frt	Fekete Terno, 100 cm. széles, előbb 60 krba került, míg a készlet tart, 10 méter 4.50.
Ruha barket, pompás minták, teljesen mosható, 10-11 méternyi 60 cm. széles maradékokban egy ruhára 3 forint 50 kr.	Valerie-flanell, fél-gyapju legújabb divat-minták, teli ruhákra a legjobbnak, 60 cm. széles. 10 méter 4 frt.	HÁZIVÁSZON 1 vég 3/4, széles 4 frt. 2 vég 3/4, széles 5 frt King szövetű jobb mint ezérena-vászon 1 vég, 30 teljes rőf 5 forint 80 kr.	OXFORD mosható, legjobb minőség, 1 vég 29 rőf, teljes 4 frt 50 kr. KANAVASZ 1 vég ibolya szín. 4.80. 1 vég vörös 5.20.	1 rips garnitúra, áll 2 ágy- és 1 asztal-terítőből 4 forint 50 kr. 1 jute garnitúra, 2 ágy- és 1 asztal-terítő 3 forint 50 kr.
Brünni gyapjuszövetek öltözetekre Palmerston, Harlein, Mandarine, téli kabátokra és felöltőkre, valamint Tüffel, Loden, Peruvienne, Dosing, maradékokban teljes öltözetekre és kabátokra fél áron.		Nagy raktár szövetek fejkendőkből minden színben, 1 darab 1/2, nagyságu 1 forint 70 kr Női derekák vagy szövött női kabátka 1 db. legnagyobb 2.30.	Nagy mennyiségű gyapju nagykendő nőeknek, 3/4, hosszú, minden egyszerű színben, valamint mintázva is, előbb 4 frt 50 kr. most csak 2 forint. Ismételadónak 5% engedmény.	